Endaligt uppskot til

Ramsar ætlan fyri Skúvoy

Tilmæli um tiltøk at verja fugl, serliga sjófugl

Sent í almenna hoyring 22. desember 2015

Innihaldsyvirlit

Innihaldsyvirlit 2
Fororð 3
Samandráttur 5
1. Inngangur 6
2. Hóttanir og tilmæli 7
2.1. Rotta og mús 7
2.2. Órógv av gongd í haganum 9
2.3. Sigling 10
2.4. Aðrar møguligar hóttanir 12
3. Ramsar sáttmálin 14
3.1. Hvat er Ramsar sáttmálin? 14
4. Lóggáva og amboð 17
4.1. Grannastevnulógin 17
4.2. Onnur viðkomandi lóggáva og amboð 19
5. Fuglateljing 21
6. Keldur 22
7. Fylgiskjøl 22

Fororð

Henda ætlan – Ramsar ætlanin fyri Skúvoy – inniheldur tilmæli um, hvat eigur at verða gjørt fyri at verja Skúvoy sum Ramsar øki, og vendir hon sær til skúvoyingar og onnur, sum varða av oynni, og sum á einhvønn hátt kunnu seta tiltøk í verk, eitt nú Skúvoyar kommuna og landsmyndugleikar.

Ramsar ætlanin kann dagførast, um Ramsar nevndin fyri Skúvoy metir tað vera neyðugt.

Umhvørvisstovan hevur í samstarvi við Ramsar nevndina og bygdarfólkið í Skúvoy skrivað ætlanina.

Vón okkara er, at tikið verður væl ímóti ætlanini, og at tilmælini verða fylgd, soleiðis, at tiltøk kunnu setast í verk, sum tryggja, at fuglur í Skúvoy kann trívast uttan hóttanir og óneyðugt órógv, bæði nú og í framtíðini.

Nevndin ivast ikki í, at um rætt verður farið fram, kann Ramsar tilnevningin virka mennandi fyri oynna, ikki minst fyri ferðavinnuna.

Nevndin takkar øllum, sum á einhvønn hátt hava givið íkast ella hjálpt til við at gera ætlanina. Týdningarmesti parturin liggur tó fyri framman: at seta tiltøkini í verk.

Ætlanin og annað tilfar um Ramsar er at finna á www.us.fo

Ramsar nevndin fyri Skúvoy

22. desember 2015

Samandráttur

Í hesi Ramsar ætlan fyri Skúvoy verður fyrst greitt frá viðurskiftum, sum verða mett sum ein hóttan ímóti lomviga, lunda og øðrum fugli í oynni. Trý høvuðstilmæli eru í ætlanini:

1. at gera reglur um rottu og mús, serliga at fyribyrgja innrás í Skúvoy
2. at fáa meira skipað viðurskifti fyri gongd í haganum og
3. at gera reglur um sigling kring oynna, serliga at fyribyrgja, at fuglur verður órógvaður av skjóttgangandi bátum.

Fyri hvørja hóttan verður komið inn á møguligar loysnir, og eitt tilmæli orðað.

Tilmæli eru um at fylgja gongdini hjá lomviga og lunda.

Síðani verður greitt frá um altjóða Ramsar sáttmálan, og hví hann er viðkomandi fyri Skúvoy.

Greitt verður frá tilgongdini fram til, at Skúvoy varð lýst at vera Ramar øki: hvør hevur luttikið í arbeiðinum og um arbeiðið hjá Ramsar nevndini fyri Skúvoy. Komið verður eisini inn á borgarafundir og hoyring av ætlanini.

Víðari verður greitt frá um viðkomandi lóggávu, og um hvørji amboð eru tøk, sum kunnu brúkast til at seta í verk tiltøk. Serligur dentur er lagdur á grannastevnu, og hvussu hon kann verða brúkt til at seta í verk reglur/tiltøk/mannagongdir fyri at verja fugl o.a.

1. Inngangur

Í Føroyum eru trý Ramsar øki: Nólsoy, Mykines og Skúvoy.

Fyri hvørja av hesum oyggjum skal ein Ramsar ætlan gerast, sum m.a. ger tilmæli um, hvørji tiltøk skulu setast í verk fyri at verja fugl í oynni og umhvørvi teirra.

Hetta er Ramsar ætlanin fyri Skúvoy, og er hon úrslit av arbeiðinum hjá Ramsar nevndini fyri Skúvoy.

Ramsar økið fevnir um alla Skúvoynna og út á 500 metrar úr landi. Sí kort í fylgiskjali 1.

Skúvoy er vestan fyri Sandoy, hon er 12,5 km^2 til støddar. Hægstu punktini á oynni eru Knútur (392 m) og Skorin (391 m). Til Skúvoyar kommunu hoyrir eisini Stóra Dímun. Í Skúvoy búgva 33 fólk.

Í Skúvoy eru fimm hagar:

- Bergið (15 merkur)
- Uttarahelvt Heimaripartur (12 merkur)
- Miðjan (11 merkur)
- Norðarihagi – Heimaripartur (10 merkur)
- Norðarihagi – Norðaripartur (Fagridalur) (10 merkur)

1.1.1. Endamál við ætlanini

Endamálið við hesi Ramsar ætlan[1] er í stuttum at lýsa Skúvoy sum Ramsar øki, serliga at lýsa viðurskifti, sum kunnu metast sum ein hóttan móti fugli í Skúvoy, og gera tilmæli og uppskot til møguligar loysnir, fyri at minka ella steðga hóttanunum og/ella forða møguligum komandi hóttanum. Ætlanin skal metast sum eitt tilmæli til allar viðkomandi partar, sum hava ábyrgd av og heimild til at taka stig, fyri at tryggja Skúvoy sum Ramsar øki, t.e. fólkið í Skúvoy, kommunan og landsmyndugleikar.

Ætlanin er ikki løgfrøðiliga bindandi.[2]

Í fylgiskjali 3, sí s. 25, er eitt samlað yvirlit yvir øll tilmælini í hesi ætlan.

[1] Eisini nevnt fyrisitingarætlan; da: forvaltningsplan; en: management plan.
[2] Sambært grein 2.3 í Ramsar sáttmálanum vil upptøka av einum øki á listanum yvir Ramsarøki ikki seta til viks tjóðarræði í landinum.

2. Hóttanir og tilmæli

Mett verður, at tað í Skúvoy serliga eru tríggjar týðandi hóttanir ímóti lomviga, lunda og øðrum fugli:

1. Rotta og mús,
2. Óskipað gongd í haganum og
3. Sigling við nógvari ferð kring oynna.

2.1. Rotta og mús

Rottan sigst vera komin til Føroyar fyrstu ferð fyri umleið 250 árum síðani, og seinasta innrás á eina oyggj var í 1898, tá ið rotta kom til Norðuroyggjar (Borðoy, Viðoy og Kunoy). Sannlíkindini fyri, at rotta kemur til oyggjar, har hon ikki er, eru tengd at fleiri ymsum faktorum, men í høvuðsheitum kemur rotta bert til nýggjar oyggjar, har hon verður flutt við fólki, oftast ótilvitað.

Bæði úr einum fíggjarligum og náttúruverju sjónarhorni er tað nógv betri at fyribyrgja spjaðing av rottu, og kanska eisini mús, enn at skula oyða og endurbyggja náttúruna eftir eina rottuinnrás.

Í Føroyum eru 11 rottufríar oyggjar (Mynd 1), harav tríggjar hava havt einstakar ella nakrar fráboðanir um rottu.

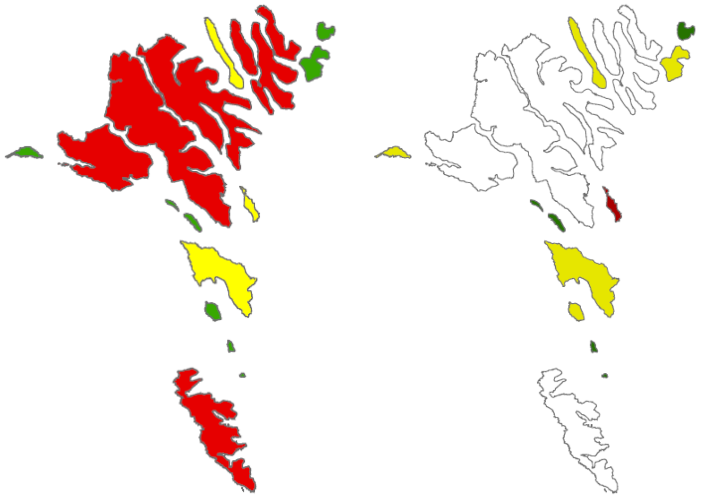

Mynd 1 Mynd til vinstru: Rottufríar oyggjar. Oyggjar við rottu eru vístar við reyðum. Oyggjar, ið eru rottufríar, men har ein ella nakrar fráboðanir hava verið, eru vístar við gulum. Rottufríar oyggjar eru vístar við grønum. Myndin til høgru vísir tær oyggjar, sum eru raðfestar eftir sannlíkindi fyri innrás og vanda fyri náttúruna, um rotta kemur í oynna. Størst vandi reyð, miðal gular, og minst vandi grønar. Kelda: Rottuspjaðing.

2.1.1. Støðan nú

Skúvoy hevur eitt ríkt fuglalív, serliga eru tað lomviga, skúgva- og skrápastovnarnir, sum eru millum teir størstu í Føroyum. Tað er serliga skrápastovnurin, sum er viðbrekin

fyri rottuinnrás, men rotta er eisini ein hóttan móti lunda, drunnhvíta og sýldum drunnhvíta. Í Skúvoy er tað rættiliga serstakt, at ongin mús, ketta ella rotta finst í oynni. Hetta hevur við sær, at nógvur heiðafuglur og smáfuglur eigur tætt at bygdini, har hann annars ikki vanliga hevði verið. Nakrar fráboðanir um rottu hava verið, og mús er funnin í Skúvoy, ið hvussu er tríggjar ferðir. Av tí, at mús er á Sandoynni, er vandin fyri, at mús kemur til Skúvoyar rættiliga stórur. Fóður verður flutt til Skúvoyar í smærri sekkjum fyri at minka um vandan fyri, at mús kemur til Skúvoyar. Forboð er á grannastevnu sett fyri at innflyta hoyggj ella gras til oynna, sí kap. 4.1.1.

Av tí, at meginparturin av allari vøru til Skúvoyar kemur av Sandi, eru sannlíkindini fyri, at rotta kemur til oynna tætt tengd at, um Sandoy verður verandi rottufrí. Flutningur av vøru til Skúvoyar er størsti vandin fyri, at rotta kemur til oynna. Framtíðar alivirksemi í Sandoynni fer uttan iva at økja um vandan fyri rottuinnrás.

2.1.2. Viðkomandi lóggáva

Galdandi kunngerð frá 1962 um oyðing av rottu frá 1962 inniheldur ikki ásetingar um fyribyrging av rottuinnrás. Hinvegin ásetur hon, at kommunur, einaferð um árið, skulu skipa fyri rottuoyðing í øllum kommunum, har rotta er, og hava mann at taka sær av hesum.

Búnaðarstovan hevur eftirlit við, at kommunur halda reglurnar.

Kunngerðin er gomul og ótíðarhóskandi, og eigur at verða dagførd, eins og fyribyrging av rottuspjaðing eigur at gerast partur av kunngerðini.

2.1.3. Møguligar loysnir

So leingi sum eingin rotta er í Skúvoy, hevur fyribyrging av rottuinnrás alstóran týdning. Í frágreiðingini Rottuspjaðing[3] eru fleiri tilmæli um at fyribyrgja, at rotta spjaðist til rottufríar oyggjar. Fleiri av hesum tilmælunum eru eisini galdandi fyri mús. Her eru nøkur tilmæli:

1. Neyvt eftirlit við fráfaringarstøðina í Gomlurætt/Skopun/ Sandi,
2. Skelting umborð á skipum og við landgongd,
3. Kommunur samstarva um at hava felags aktingarfólk at taka sær av rottufyribyrging, eftirliti við rottukassum o.ø,
4. Aktingarfólk, eisini í rottufríum oyggjum,
5. Skeið/fundir fyri aktingarfólk um fyribyrging av rottuinnrás,
6. Seta krøv til flutning, t.d. av hoyggi, grasi, fóðri, bæði við skipi og tyrlu. Vøra má nýpakkast, og annars vera heil og óskadd, tá hon kemur til oynna. Vøra, sum ikki er nýpakkað, má goymast rottutrygt. Strangari eftirlit má vera við vøru, sum verður flutt við tyrlu, bæði áðrenn hon fer av meginlandinum og tá hon er komin

[3] Hammer, S. 2011. Rottuspjaðing. Umhvørvisstovan. Frágreiðing 2011:3. http://www.us.fo/Default.aspx?ID=5500

til Skúvoyar. Kannast skal, hvussu slíkt eftirlit best kann skipast. Hvat verður gjørt aðrastaðni? Hvat ber til í Skúvoy?Serligt eftirlit við ruskbingjum,

7. Burturkast, fóður og annað lívrunnið tilfar skal goymast rottutrygt (bæði hjá borgarum, bóndum og virkjum),
8. Órudd má ikki liggja og sløðast,
9. Øll kloakkviðurskifti mugu vera í lagi,
10. Øll skip skulu vera rottufrí,
11. Skip eiga ikki at liggja fyri akker nærri enn 400 m úr rottufríari oyggj,
12. Skip skulu hava sanitets/rottusertifikat og brúka rottuskermar,
13. Krav um tilbúgvingarætlan.

2.1.4. Mál og tilmæli

Mál: Skúvoy skal framhaldandi vera músa- og rottufrí.

Tilmæli:

1. Seta í verk skipan/mannagongdir fyri vøru, sum verður flutt til Skúvoyar, bæði við tyrlu og skipi, serliga áðrenn hon fer av meginlandinum, men eisini tá vøran er komin til Skúvoyar.
2. At tilbúgvingarætlan fyri at fyribyrgja rottu- og músainnrás í Skúvoy verður gjørd. Hetta kundi verið gjørt í samstarvi millum Sørvágs-, Tórshavnar- og Skúvoyar kommunur.
3. At neyðugu tiltøkini omanfyri (1.-14.) verða sett í verk.
4. At kunngerðin um oyðing av rottu verður dagførd og víðkað til eisini at fevna um at fyribyrgja, at rotta og mús spjaðist.

2.2. Órógv av gongd í haganum

Ikki nógv ferðafólk eru í Skúvoy hvørt summar, kanska 50-100 útlendingar og eini 400 føroyingar. Okkurt árið væl meira, t.d. tá útoyggjastevna ella dansistevna er.

Stór ferðaløg, sum ganga spjædd um stóri øki í haganum, kunnu verða atvoldin til, at øll reiðrini eru køld eftir einum degi.

Vanligt í Skúvoy er at vísa fólki á pelar ella gøtuvísarar, so tey vita, hvagar tey skulu ganga, tá tey fara út um bøgarðarnar. Kunningarstovan á Sandi biður fólk ganga eftir pelum, ella biðja fólk á staðnum um at vísa veg. Gøta norður í Haga er gjørd. Prestarnir á gøtuni norður í Fagradal eru ein góð vegleiðing til ferðafólk.

Gongd í haganum er ikki ein trupulleiki, men skúvoyingar ynskja at fáa gøtur og skipað viðurskifti.

Tað er týdningarmikið, at mannagongdir eru fyri gongd í haganum, t.d. um, hvar fólk kunnu ganga og nær, og um ferðaleiðari skal vera við.

Gøtur, har fólk kunnu ganga, eiga at verða merktar við skeltum. Skelti eiga ikki at verða sett upp uttan so, at avvarðandi hagastýri hevur góðkent tekstin.

Kort eiga at verða gjørd, sum vísa, hvar gangast kann, og hvar ber til at síggja fugl.

Nevndin metir, at tað kundi verið skilagott við eini skipan fyri gongd í haganum, har eitt avgjald varð lagt á hvørt ferðafólk, soleiðis, at hvør hagi fekk nakrar krónur. Peningurin kundi tá farið til at gera og viðlíkahalda gøtur, skelti o.a. í øllum høgum.

2.2.1. Mál og tilmæli

Mál: Gongd í haganum í Skúvoy skal ikki órógva fugl.

Tilmæli:

1. Samstarv við aðrar Ramsar oyggjar um gongd í haganum, merking av hagagøtum, skelting, kunning, skeið fyri ferðaleiðarum, o.s.fr.
2. Gera kort, sum staðfesta, hvar øll hava rætt at ganga, og hvar fuglur er at síggja.

2.3. Sigling

Ferðavinnan í Føroyum hevur seinastu 10-20 árini verið í menning, sum millum annað kemur til sjóndar við, at alt fleiri tilboð eru til ferðafólk, m.a. túrar við skjóttgangandi bátum, serliga kring oyggjar sum Nólsoy og Hest, men eisini Skúvoy og onnur støð. Serliga er áhugavert hjá ferðafólki at síggja lunda og annan fugl á sjónum og fram við landi. At lata fólk kunna uppliva fugl, kann eggja til náttúrufyrilit, men um atlit ikki verður tikið at fuglinum, og ansað verður eftir ikki at styggja hann, kann slík sigling hava skaðilig árin á fuglin.

Fleiri frásagnir eru frá fólki í Nólsoy um bátar, sum sigla tætt fram við landi við nógvari ferð og órógva fugl, bæði uppi á landi og á sjónum.

Mannaskapt órógv, serliga í reiðringartíðini, kann hava skaðilig árin á nógv sløg av sjófugli. Órógv kann vísa seg aftur á ymsan hátt. Vanligastu árinini, har mest órógv er, eru, at fuglur gevst at reiðrast. Fuglur kann eisini órógvast av virksemi langt burturi.

Eisini er staðfest, at lundi, sum verður órógvaður mitt í verpingartíðini, kann fara av reiðrinum. Árinini eru minni, eftir at pisan er komin út.

Tað er ymiskt, hvussu viðkvæmur fuglur er fyri órógvi. Á sjónum er lundi rættiliga viðkvæmur, meðan havhestur og rita eru minni viðkvom. Onnur viðurskifti, so sum stað/lendi, árstíð, veður, slag av órógv, frástøða, títtleikin av órógvi og um órógvið kemur av sjónum ella av landi, hava týdning. Nakrir fuglar kunnu venjast við órógv, meðan aðrir styggjast burtur.

2.3.1. Støðan nú

Sigling undir fuglabjørgum fram við landi í Skúvoy er ikki so stórur trupulleiki, tí bátar sjáldan koma til Skúvoyar. Men hetta kann skjótt gerast aktuelt.

Í Skúvoy er tað mest lomvigi og lundi, sum verða órógvað av skjóttgangandi bátum. Tá lomvigin reiðrast, hevur hann eggið millum beinini. Verður hann tá kløkkaður, kann hann miss eggið, tá hann fer á flog, serliga um lendið, har hann stendur, hellir útyvir. Skarvur órógvast eisini av báti. Tað tekur langa tíð, til hann kemur til lands aftur.

2.3.2. Viðkomandi lóggáva

Einhvør kann sigla tætt við land kring allar oyggjar. Einasta avmarkingin í lóggávu er § 14 í fuglaveiðilógini, har ásett er, at *"Innanfyri tey í hesi grein nevndu mark og tíðarskeið er forboðið at órógva fuglin av ótørvandi óljóði frá skipspípum ella øðrum gangi."* Mett verður, at henda áseting er ótíðarhóskandi, og at neyðugt er við nýggjum og tíðarhóskandi reglum, sum regulera sigling og annað virksemi nær landi ávísa tíð av árinum, fyri at verja fuglin.

Seinnu árini er vorðið alt vanligari, at fólk í ferðavinnuhøpi fara upp á land av sjónum, t.d. á hellur, har fuglur er. Sambært hegnlógini er ikki loyvt at stíga á land frá báti uttan loyvi frá eigara, sí kap. 4.2.1

Í Skúvoy er tó ikki vanligt, at fólk fer upp á land aðrastaðni enn við lendingina.

2.3.3. Møguligar loysnir

Til ber at áseta reglur í kunngerð, við heimild í havumhvørvisverndarlógini[4], sum avmarka sigling við skjóttgangandi førum kring Ramsar oyggjarnar. Slíkar reglur kunnu fevna um:

1. Avmarkingar av stødd/hædd á skipi/báti og ferð, t.d. at hægst loyvda ferð skal vera 5 fjórðingar um tíman nærri enn 500 m úr landi frá 1. apríl til 1. september,
2. Forboð fyri at sigla við vatnskutarum nærri enn 500 m úr landi,
3. Loyvisskipan fyri vinnuliga ferðafólkasigling, sum m.a. veitir undantak frá forboðnum í pkt. 2, og við krøvum um t.d. loyvdum rutum, skelting umborð, eftirlit t.d. AIS[5], og luttøku á viðkomandi skeiði t.d. um fugl og náttúru.
4. Kunning til ferðafólk, t.d. skelting umborð á ferðfólkabátum, um hví tað er neyðugt at avmarka ferðina, tá fuglurin er viðkvæmastur.

Krøvini eiga eisini at verða galdandi fyri gummibátar o.l., eitt nú frá ferðamannaskipum.

Alt vanligt/traditionelt virksemi eigur at verða undantikið avmarkingum eins og sigling hjá strandfaraskipum o.l.

---

[4] http://logir.fo/Logtingslog/59-fra-17-05-2005-um-verju-av-havumhvorvinum
[5] Automatic Identification System

Neyðugt er at lýsa eina loyvisskipan, sum fevnir um alla vinnuliga ferðafólkasigling, og sum tryggjar, at øll sigling er burðardygg og serliga, at fuglur í Skúvoy ikki verður órógvaður av ferðafólkabátum. Ein slík skipan kann til dømis fevna um kort yvir viðkvom øki, har ikki eigur at verða farið ávís tíðarskeið, og yvir minni viðkvom øki, har siglast kann við størri ferð nær at landi,

Umframt slíkar ítøkiligar reglur fyri bátar, kunnu reglur eisini verða gjørdar, t.d. við grannastevnusamtykt, fyri at verja fuglin, so sum:

- Reglur um at stíga á land ávís støð, har lundi og annar fuglur kann verða órógvaður,
- Hava øki, har ferðafólkabátar kunnu vitja, so møgulig skaðilig árin verða avmarkað til eitt ella nøkur fá øki.

Ferðafólkaskip eiga ikki at kunna sigla ella liggja nærhendis oyggjunum uttan loyvi frá kommununi. Kommunurnar eiga tí at velja hóskandi øki, har hesi skip kunnu liggja.

Forboðið ímóti at brúka skipsfloytur (eins og ásett í fuglaveiðilógini) kundi verið tikið við í Ramsar kunngerðina fyri sigling.

2.3.4. Mál og tilmæli

Mál: Sigling kring Skúvoy skal ikki órógva fuglalívið.

Tilmæli:
1. At kunngerð um sigling kring Ramsar oyggjarnar verður sett í gildi at fyribyrgja, at fuglur verður órógvaður av sigling.
2. At lýsa eina loyvisskipan, sum tryggjar, at øll sigling er burðardygg, og serliga, at fuglur í Skúvoy ikki verður órógvaður av ferðafólkabátum.
3. Kommunan skal hava mannagongd fyri, hvar ferðamannaskip kunnu liggja.

2.4. Aðrar møguligar hóttanir

Sum áður nevnt verður rottan, gongd í haganum og sigling við nógvari ferð mett sum størstu hóttanir ímóti fuglalívi í Skúvoy. Ramsar nevndin fyri Skúvoy hevur avgjørt fyrst og fremst at arbeiða við hesum trimum málum, so at tilmælini kunnu setast í verk skjótast til ber.

Umframt nevndu hóttanir, eru aðrar hóttanir nevndar niðanfyri, sum nevndin, um neyðugt, fer at arbeiða víðari við seinni. Fyri ávísar hóttanir, eru fyribils tilmæli gjørd.

2.4.1. Ketta

Ketta er rovdjór, sum m.a. veiðir fugl. Vitanin um, hvussu stórt tal av fugli ketta tekur, er tó ikki stór. Í bókini *Færøsk Trækfugleatlas*, er staðfest, at av teimum ringmerktu drunnhvítunum, sum eru funnir deyðir, eru lutfalsliga nógvir tiknir av kettu.

Hóast eingin ketta er í Skúvoy, kundu skúvoyingar gjørt eina grannastevnusamtykt um kettu, sum tryggjar, at ketta ikki kemur til Skúvoyar. Skúvoyingar hava áður gjørt munnliga avtalu um, at ketta ikki er loyvd í oynni.

2.4.2. Fremmand sløg

Djóra- og plantusløg kunnu breiða seg natúrliga, men tey kunnu eisini sløðast inn á nýggj øki við fólki – bæði ætlað og ótilætlað. Fremmand sløg eru tey, sum við mannavirksemi hava breitt seg út um upprunaøkið. Slík sløg kunnu gerast ein trupulleiki, um tey kappast við upprunasløg, ella kynblandast við hesi sløg ella liva av teimum. Fremmand sløg á nýggjum økjum kunnu samstundis breiða sjúkur ella á annan hátt órógva vistskipanir og búøki. Tá ið natúrligu fíggindar teirra ikki eru til staðar, kann vera lætt at vinna á upprunasløgunum.

Í Skúvoy eru hesi fremmandu djórasløgini: Flatmaðkur og hara.

Fyribils tilmæli: at kanna hvat kann gerast fyri at basa flatmaðki og fyribyrgja at morsnigil kemur til oynna.

2.4.3. Órógv av koyring við motorakførum í haganum

Nevndin hevur umrøtt spurningin um nýtslu av motorakførum, serliga sokallaðum bóndasúkklum/ATV'arum (All Terrain Vehicle; akfør, sum kunnu koyra á nærum øllum lendi). Yvirhøvur varð mett, at nýtslan av ATV'arum í haganum eigur at vera avmarkað mest møguligt, og at koyring ikki kann fara fram uttan loyvi frá hagastýri.

Fyribils tilmæli: at leggja fram uppskot á grannastevnu um koyring við motorakførum í haganum.

2.4.4. Skjóting

Skjóting er illa dámd í Skúvoy, óansæð um tað er undir oynni av báti ella á landi. Skjóting er neyvan nøkur hóttan í Skúvoy, eisini tí at lógin avmarkar, nær loyvt er at skjóta. Tað verður tó altíð skotið eitt sindur.

Nevndin hevur tó umrøtt spurningin um at stytta tíðarskeiðið, har loyvt er at skjóta sjófugl, fyri soleiðis at avmarka lundaveiðuna.

Eisini eigur at verða umhugsað at savna veiðitøl.

Nevndin fer møguliga at taka evnið um skjóting upp seinni.

2.4.5. Veiða

Ongin lunda- ella lomvigaveiða er í Skúvoy longur, tí so lítið er til av fugli. Skúvoyingar hava á grannastevnu samtykt at friða lundan í trý ár, fram til juni 2016.

Líraveiðan er mátalig og als ikki sum afturi í 1960'unum, tá líri varð tikin ella drigin í túsundatali á hvørjum ári. Í dag fara menn bara nøkur fá kvøld og nætur í tíðarskeiðinum frá 10.-16. september. Menn eru betri sinnaðir at upplýsa veiðuna í dag enn fyrr, og tikið verður bara til húsbrúks. At kalla onki verður selt í dag.

Fyrr var siður í Skúvoy á hvørjum ári at ræna egg, bæði lomviga- og havhestaegg. Síðani 1974 hava skúvoyingar einans rænt lomvigaregg 4-5 ferðir, seinast var fyrst í 90'unum. Havhestaegg verða enn rænd. Náttúrugripasavnið kann geva loyvi til at ræna lomvigaregg.

2.4.6. Tyrluflúgving

Tyrluflúgving kann vera við til at styggja fuglin, og er tí umráðandi, at hugsað verður um tað, tá flogið verður.

Óneyðug tyrluflúgving eigur ikki at fara fram nærhendis fuglabjørgum, serliga tá fuglurin reiðrast.

2.4.7. Órógv frá ljósi

Skrápur/lýri amast upp á ljós, og tað er ikki óvanligt, at lýrar í Skúvoy flúgva móti sterka ljósinum á mastrunum á havnarlagnum á Sandi.

Fyribils tilmæli: at ljósini á havnarlagnum í Sandi í mest møguligan mun verða dempað.

2.4.8. Skúgvur

Skúgvur verður av fleiri mettur at vera ein hóttan móti øðrum fugli. Tað er loyvt at skjóta skúgv, men verður hetta ikki gjørt, og er heldur ikki ráðiligt. Tað slagið av skúgvi, sum er í Føroyum, livir einans í Norðuratlantshavi, og er tí ein sjáldsamur fuglur í heimshøpi. Vit hava tí skyldu at ansa eftir føroyska skúgvastovninum.

Fyribils tilmæli: at kanna, um tað er fakliga ráðiligt at minka um skúgvin, og um so er, hvussu hetta kann gerast.

3. Ramsar sáttmálin

Ramsar er ein av fleiri altjóða sáttmálum, sum hava til endamáls at verja náttúruna.

3.1. Hvat er Ramsar sáttmálin?

Í 1971 varð "Millumtjóðasáttmálin um vernd av vátøkjum av altjóða týdningi serstakliga sum búøki hjá vatnfuglum" samtyktur. Á gerandismáli verður sáttmáli bert nevndur Ramsar sáttmálin[6].

[6] http://www.ramsar.org/

Sáttmálin kom í gildi í 1975, og hava nú 169 lond tikið undir við honum, teirra millum øll Norðurlond. Tilsamans eru nú 2.220 Ramsar øki í heiminum. Føroyar tóku undir við Ramsar sáttmálanum í 1977, sum partur av danska kongaríkinum.

3.1.1. Skyldur

Lond, sum hava tikið undir við sáttmálanum, binda seg til at tilnevna í minsta lagi eitt Ramsar øki og at arbeiða fyri, at tryggja vernd av vátøkjum. At gagnnýta vátøki skal gerast á ein burðardyggan hátt. Tað vil siga, at umsitingin av einum Ramsar øki bæði skal varða av tess virði og tryggja, at gagnnýtslan av økinum ikki minkar um virðið.

3.1.2. Endamál

Upprunaliga var endamálið við sáttmálanum einans at verja vátøki av altjóða týdningi, serstakliga búøki hjá vatn- og sjófuglum. Men seinastu árini er Ramsar sáttmálin eisini farin at fata um fuglabjørg. Higartil er tað tó einans í Norra og í Føroyum, at fuglabjørg eru útpeikað sum Ramsar øki.

Eitt øki verður mett at hava altjóða týdning, um har eru fleiri enn 20.000 fuglar av einum slag, ella um tað í minsta lagi er 1% av heimsstovninum av einum slagi ella undirslagi á økinum.

Eitt annað endamál við Ramsar sáttmálanum er at tryggja eina skynsama gagnnýtslu og varðveitslu av náttúruni, og - um neyðugt - seta tiltøk í verk fyri at verja náttúruna. Tiltøk skulu altíð taka atlit at lokalsamfelagnum, eins og øll verandi nýtsla og siðir, veiða og annað virksemi kunnu halda fram, so leingi sum tað ikki er ein hóttan ímóti fugli ella teirra umhvørvi. Fer eitt virksemi fram, sum ikki verður mett burðardygt, og sum kann skaða fugl í Skúvoy, ella teirra natúrliga umhvørvi (serliga fugl, sum var orsøk til, at Skúvoy varð útpeikað til Ramsar øki), mugu stig takast til broytingar.

3.1.3. Tilgongdin í Føroyum

Í 2010 fór táverandi Innlendismálaráð undir at fyrireika útnevningar av Ramsar økjum í Føroyum. Hetta sambært skyldu í sáttmálanum. Undan tilnevningini høvdu serliga Havstovan, Náttúrugripasavnið og Føroya fuglafrøðifelag gjørt eitt drúgt fyrireikingar-arbeiði at savna og skipa neyðugar dátur og upplýsingar, sum skuldu nágreinast í umsóknarbløðunum til Ramsar skrivstovuna. Umsóknin varð tilevnað í kjalarvørrinum á einum stórum Ramsar fundi í Tinganesi, har umboð frá Ramsar skrivstovuni, fólk úr Danmark, Grønlandi, Íslandi og umboð fyri føroyskar myndugleikar, kommunur og felagsskapir greiddu frá, hvussu farast skuldi fram fyri at útpeika øki.

Náttúrugripasavnið og Havstovan tilevnaðu umsóknina til Ramsar skrivstovuna, har Nólsoy, Mykines og Skúvoy vórðu innstillaðar til at gerast Ramsar øki. Á Ramsar partsfundi í Bukarest í juli 2012 vórðu tilnevningarnar av Nólsoy, Mykines og Skúvoy góðkendar. Skúvoy er Ramsar øki nummar 2053.

14. mars 2013 fingu borgarstjórarnir í teimum trimum tilnevndu Ramsarøkjunum heiðursskjal fyri tilnevningina.

Mynd 2 Kári P. Højgaard, táverandi landsstýrismaður í Innlendismálum saman við Suna Jacobsen, borgarstjóra í Sørvágs kommunu, Harry Jensen, borgarstjóra í Skúvoyar kommunu og Heðini Mortensen, borgarstjóra í Tórshavnar kommunu, beint eftir handanina av Ramsar heiðursbrøvum.

Í juni 2013 legði táverandi Innlendismálaráð uppgávuna at fyrisita tilnevndu Ramsar oyggjarnar til Umhvørvisstovuna, herundir at standa fyri arbeiðinum at gera Ramsar ætlanir fyri Nólsoy, Mykines og Skúvoy.

3.1.4. Ramsar nevndin fyri Skúvoy

Á vári 2015 varð Ramsar nevndin fyri Skúvoy skipað við tí høvuðsendamáli at gera eina Ramsar ætlan fyri Skúvoy. Limir í Ramsar nevndini:

- Skúvoyar kommuna: Harry Jensen,
- Hagastýrini í Skúvoy: Harry Jensen, Meinhard Hentze, Johan Hentze og Ólavur Skipagøta,
- Kunningarstovan á Sandi: Hanna á Reynatúgvu,
- Havstovan: Bergur Olsen,
- Náttúrugripasavnið: Janus L. Hansen,
- Umhvørvisstovan: Maria Gunnleivsdóttir Hansen og Suni Petersen.

Nevndin avtalaði, at Umhvørvisstovan skuldi fyriskipa nevndararbeiðið, til fyrsta Ramsar ætlanin fyri Skúvoy er liðug. Viðtøkurnar fyri nevndina eru í fylgiskjali 2.

Avgjørt varð, at aðrir áhugapartar eftir tørvi skulu takast við í arbeiðið. Nevndin hevur skipað fyri almennum fundum, t.d. var borgarafundur í skúlanum í Skúvoy 22. apríl 2015, har kunnað varð um Ramsar og um ætlanina at gera Ramsar ætlan fyri Skúvoy. Umframt nevndina møttu eini 12 fólk á fundi.

Mynd 3 Fyrsti borgarafundur í skúlanum í Skúvoy var tann 22. apríl 2015.

3.1.5. Luttakandi partarnir

Ein høvuðstreyt fyri, at arbeiðið við Ramsar ætlanini skal eydnast, er, at fólkið í Skúvoy er partur av tilgongdini at gera ætlanina, her undir serliga at verða við til at gera av, hvørji tiltøk skulu setast í verk. Fólkið á staðnum hevur bestu vitanina um fugl og náttúruna í økinum og kennir til siðvenju við veiðu, og hvussu fuglatilfeingið er umsitið gjøgnum tíðirnar. Tað er tí eyðsæð, at fólkið á staðnum eru tey, sum best kunnu geva góð boð uppá tiltøk at seta í verk, at fyribyrgja skaða, ella minka um hóttanir móti fugli. Best er eisini, at tað er fólkið á staðnum, sum - við galdandi reglum og siðvenju - sjálvi skipa fyri at seta í verk tiltøk og annað, sum er neyðugt fyri at verja Ramsarvirðini. T.d. við grannastevnuviðtøkum (sí kap. 4.1).

Hóast tað strangt tikið ikki er neyðugt, er tað eyðsæð, at kommunalir og almennir myndugleikar eisini luttaka í Ramsar arbeiðinum, umframt stovnar, sum hava vitan um fugl og náttúru. Ikki minst av tí, at tað fyri ein part eru somu stovnar, sum skulu seta tiltøkini í verk.

4. Lóggáva og amboð

Her verður lýst, hvør lóggáva og hvørji amboð eru tøk fyri at handhevja verandi reglur og/ella seta í verk nýggjar reglur, mannagongdir ella tiltøk, sum kunnu gerast neyðug fyri at verja fugl og umhvørvi teirra, og sostatt eisini tryggja Skúvoy sum Ramsar øki. Serliga viðkomandi er grannastevnulógin, sum gevur borgarum møguleika fyri at leggja fram uppskot á grannastevnu.

4.1. Grannastevnulógin

Grannastevnulógin[7] er ein rammulóg um felagsviðurskifti. Lógin ásetur, hvussu grannastevna skal skipast.

Á grannastevnu kunnu viðtøkur gerast um:

[7] Lov nr. 170 af 18. maj 1937 for Færøerne om grandestævne m.m. Grannastevnulógin týdd til føroyskt: http://www.heimabeiti.fo/default.asp?menu=52

- nýtslu av jarðarognum og lunnindum, sum eru feli, og sum tað ikki sambært lóggávuni skal takast avgerð um á hagastevnu ella á annan serligan hátt,
- slík viðurskifti, sum annars við lóggávuni eru løgd til avgerðar á grannastevnu (sambært hagalógini, hegnlógini, lóg um nýtslu av vatni v.m., lóg um veiðu, fuglaveiðu v.m. frá 4. apríl 1928 og lóg um týning av yngli hjá ravninum frá 11. mars 1892),
- skipan av slíkum innanbygdaviðurskiftum, sum hava almennan týdning fyri íbúgvarnar, uttan tó at hoyra undir ta kommunalu fyrisitingina.

Viðtøkurnar skulu gerast við atliti til reglur, sum eru í sjálvari grannastevnulógini ella sum eru fyrisettar í aðrari lóggávu, t.d. fuglaveiðilógini.

Grannastevnan er soleiðis eitt gott amboð at brúka, tá tørvur er at gera samtyktir um viðurskifti, sum hótta fugl ella umhvørvi teirra. Umframt fuglaveiðu, kundu í Skúvoy eisini verið gjørdar samtyktir um t.d. gongd í haganum (so ferðafólk ikki órógva fuglin).

Samtyktir um lundaveiðu skulu gerast á grannastevnu

Rætturin at veiða lunda og annan fugl fylgir í stóran mun jørðini. Av tí, at fuglur og lunnindi ikki eru útskift í Skúvoy, er fuglaveiða felagsrættur fyri allar fimm hagarnar. Hagastýri hava tí ikki rætt til at gera samtykir um t.d. fuglaveiðu. Rætta staðið at gera samtyktir um veiðu av fugli, er á grannastevnu.

Við øðrum orðum hevur hvørki tann einstaki jarðareigarin ella hagastýrislimurin nakra beinleiðis heimild at regulera veiðu.

Á grannastevnu kunnu samtyktir gerast um "*Brugen af Jordejendomme og Herligheder, som er i Fællig*", t.d. fugl og kóp, og um fyriskipan av "*saadanne indre Bygdeforhold, som har almindelig Betydning for Beboerne uden dog at henhøre under den kommunale Forvaltning*". T.v.s. at á grannastevnu kunnu samtyktir eisini gerast um viðurskifti, sum eru viðkomandi fyri Skúvoy sum Ramsar øki. Eitt nú samtyktir fyri fuglaveiðu, um tað skuldi blivið neyðugt

Í § 2 í fuglaveiðilógini[8] er ásett, at grannastevna kann gera samtykt um nýtslu av veiðirætti í felag:

"Samtykt at nýtsla av veiðirætti í felag kann gerast á grannastevnu. Í tílíkari samtykt kann fyrisetast, at veiða bert kann fara fram í minni mun ella yvirhøvur ikki.

Allir eigarar hava atkvøðurætt á grannastevni um samtykt um veiðu í felag.

Einsæris burturlating av veiðirætti kann bert fara fram fyri upp í 10 ár í senn.

[8] Løgtingslóg nr. 27 frá 9. september 1954 um fuglaveiðu v.m., sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 48 frá 15. mai 2014,

Friðing yvirhøvur ella partvís innangarðs í eini bygd, har fleiri eigarar eru, kann bert fremjast á grannastevnu. Atkvøðurætt um samtyktina hevur einhvør eigari innangarðs og kongsbøndur.

Til gylduga samtykt krevst yvir helmingur av atkvøðugevandi persónum, sum umboða minst helmingin av skattamarkatalinum, sum atkvøðurætt hevur".

4.1.1. Grannastevnusamtyktir í Skúvoy

Í Skúvoy eru grannastevnusamtyktir áður gjørdar. Mest viðkomandi samtyktir fyri hesa Ramsar ætlanina eru:

- Friðing av lunda fyri allari veiðu í trý ár, fram til juni 2016 (samtykt 12. apríl 2013)
- Forboð fyri at flyta inn hoyggj vegna vanda fyri at fáa mús og rottu í oynna (samtykt 15. feb. 1980).

Tað kann møguliga gerast aktuelt fyri skúvoyingar at gera grannastevnusamtykt um kettu, eins og gjørt er í Nólsoy.

4.1.2. Avtalur

Um skúvoyingar hava loysnir uppá viðurskifti, sum hótta fuglin og onnur Ramsar virði, ber til at gera avtalur um tað. Tess nærri at fólkinum á staðnum ein avgerð verður tikin, tess betri.

4.2. Onnur viðkomandi lóggáva og amboð

Her verður nomið við aðra lóggávu, sum kann vera viðkomandi fyri Skúvoy sum Ramsar øki.

4.2.1. Hegnlógin

Hegnlógin (Lov om hegn og markfred)[9], er ein serlóg um hegn, gongd og ferðslu í haganum. Við støði í lógartekstinum ber til at staðfesta, at:

- Høvuðsreglan er, at gongd er forboðin uttan loyvi frá eigara.
- Øll hava rætt at ganga eftir bygda- og varðagøtum.
- Øll, sum eiga jørð, kunnu ganga eftir gøtum til *fjernereliggende fuglebjerg eller udmark*, sum tey hava rætt til, t.d. fleygasessir.
- Røktarar kunnu røkta sín seyð o.a., bara teir boða eigaranum frá.
- Onnur, sum hava ørindi í haganum, kunnu fyri stóran part ganga í høgum um ørindini eru gomul siðvenja: *"gang til fjernereliggende Hauge, Fuglebjerg eller*

[9] Lov nr. 171 af 18. Maj 1937 for Færøerne om hegn og markfred, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 30 fra 17. mars 1951.

anden Udmark, som den paagældende eller den, i hvis Ærinde han gaar, ejer eller har Brugsret over, er tilladt, for saa vidt den hjemles ved det, som paa ethvert Sted er gammel Skik og Brug".

Ivamál verða løgd fyri landbúnaðarstevnu.

Hetta merkir, at tey, sum eiga jørð í Skúvoy, kunnu, um alla oynna, ganga eftir teimum gøtum, sum hava verið nýttar í sambandi við fuglaveiðu og onnur lunnindi

Somu ásetingar eru galdandi, tá siglt verður við báti fram við landi. Tá er heldur ikki loyvt at stíga á land uttan loyvi frá eigara, eins og tá loyvi skal gevast til at ferðast í haganum.

4.2.2. Havumhvørvislógin

Havumhvørvislógin[10] hevur ávísar ásetingar, sum kunnu brúkast í Ramsar høpi at minka um hóttanir móti fugli. § 20 í havumhvørvislógini gevur landsstýrismanninum heimild til at áseta reglur um at fyribyrgja og minka um dálking og aðra ávirkan á náttúru og umhvørvi frá virksemi á sjónum. Ætlanin er at brúka hesa heimild til at seta í gildi kunngerð um sigling kring Ramsar oyggjar, sí kap. 2.3 um sigling.

4.2.3. Lóg um náttúrufriðing

Friðingarmyndugleikarnir hava sambært lóg um náttúrufriðing[11] heimild at seta í verk friðingartiltøk at galda fyri øki á landi, á vøtnum og áum, tá ið friðingin má haldast ynskjandi av vísindaligum ella søguligum orsøkum. Eisini kunnu friðingar gerast í økjum, sum hava sereyðkenni, t.d. serligt djóra- og plantulív. Friðingarnevndirnar kring landið og Yvirfriðingarnevndin umsita náttúrufriðingarlógina[12].

4.2.4. Kunngerð um oyðing av rottu

Tað er av stórum týdningi at fyribyrgja, at rotta kemur í rottufríar oyggjar. Kemur rotta í rottufríar oyggjar, so sum Skúvoy, fer tað at hava stórar avleiðingar fyri fuglastovnarnar. Rotta legst á fuglareiður, og kann hon soleiðis oyða fuglin.

Sum nú er, eru ongar reglur um at fyribyrgja, at rotta spjaðist til rottufríar oyggjar. Einastu reglur sum eru um rottu, er kunngerð um oyðing av rottu[13], sum einans hevur ásetingar um júst oyðing av rottu.

---

[10] Løgtingslóg nr. 59 frá 17. mai 2005 um verju av havumhvørvinum, sum broytt við løgtingslóg nr. 58 frá 26. mai 2011

[11] Løgtingslóg nr. 48 frá 9. juli 1970 um náttúrufriðing, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 110 frá 29. juni 1995.

[12] http://www.himr.fo/arbeidisokir/nattura-umhvorvi-og-lendi/natturuvernd/

[13] Kunngerð nr. 20 frá 16. mai 1962 um oyðing av rottu, sum broytt við kunngerð nr. 61 frá 6. november 1962

5. Fuglateljing

Grundgevingin fyri at útnevna Skúvoy sum Ramsar øki var tann nógvi sjófuglurin, ið eigur her, serliga lomvigi, lundi, rita og havhestur. Tí er tað av stórum týdningi at verja økið. Við jøvnum millumbilum metir Ramsar skrivstovan um, hvørt grundgevingarnar fyri, at Skúvoy er Ramsar øki, framvegis eru galdandi. Tí skal vitanin um fuglin í Skúvoy javnan dagførast, og tí er neyðugt at fylgja við í gongdini hjá sjófuglinum.

5.1.1. Mál og tilmæli

Mál: at fylgt verður við gongdini hjá sjófuglinum í Skúvoy.

Tilmæli: At arbeiðið við at telja lomviga, ritu og havhest í Skúvoy kemur í fasta legu, og at farið verður undir at telja lunda og skráp.

6. Keldur

- Ríkari framtíð. 13 millumtjóðasáttmálar um náttúru og mentanarumhvørvi (s. 16). Nordisk Ministerråd. TemaNord 2006:564.
- Hammer, S. 2011. Rottuspjaðing. Umhvørvisstovan. Frágreiðing 2011:3. http://www.us.fo/Default.aspx?ID=5500
- Olsen, B. 2010. Rottan hóttir heimsins størsta drunnhvítabøli, og vit hava ábyrgdina. Frøði. Føroya Fróðskaparfelag, Tórshavn. 2: 22-24.
- Hansen, J. L, J. Danielsen, C. Joensen og S. Sigurdardóttir 2014. Drunnhvíti *Hydrobates pelagius*. Teljing í Nólsoy í 2013.
- Simonsen, W. 2011. Grein í Frøði um Ramsar.
- Rottutíðindi hjá Sjúrði. http://www.jenskjeld.info/FO_side/rotta.html
- Simonsen, W., J.L. Hansen og B. Olsen. 2011. Frágreiðing um Ramsar virksemi í 2011. http://www.fisk.fo/media/4694/ramsar-2011.pdf
- Veiðihagtøl fyri lunda. http://www.fisk.fo/media/4685/lundi-24012011.pdf
- Fangstrettigheder. Jens-Kjeld Jensen. Lundefangst – en fangstdag på Nólsoy. S. 30-37.
- Lorentsen, S.-H- & Follestad, A. 2014. Effekter av forstyrrelse på kolonihekkende sjøfugl og effekter av avbøtedne tiltak – en litteraturstudie. – NINA Rapportet 1033. 37 s. http://www.nina.no/Aktuelt/Nyhetsartikkel/ArticleId/2392
- Hammer, S., Madsen, J.J., Jensen, J-K., Pedersen, K.T., Bloch, D., Thorup, T. 2014. Færøsk Trækfugleatlas (The Faroese Bird Migration Atlas). Faroe University Press, Tórshavn.
- Yvirlit yvir Føroya fuglar (Bloch & Sørensen, 1983).

7. Fylgiskjøl

1. Kort yvir Ramsar økið í Skúvoy,
2. Viðtøkur fyri Ramsar nevndina fyri Skúvoy,
3. Samlað yvirlit yvir tilmæli í Ramsar ætlanini fyri Skúvoy

FYLGISKJAL 1: Kort yvir Ramsar økið í Skúvoy

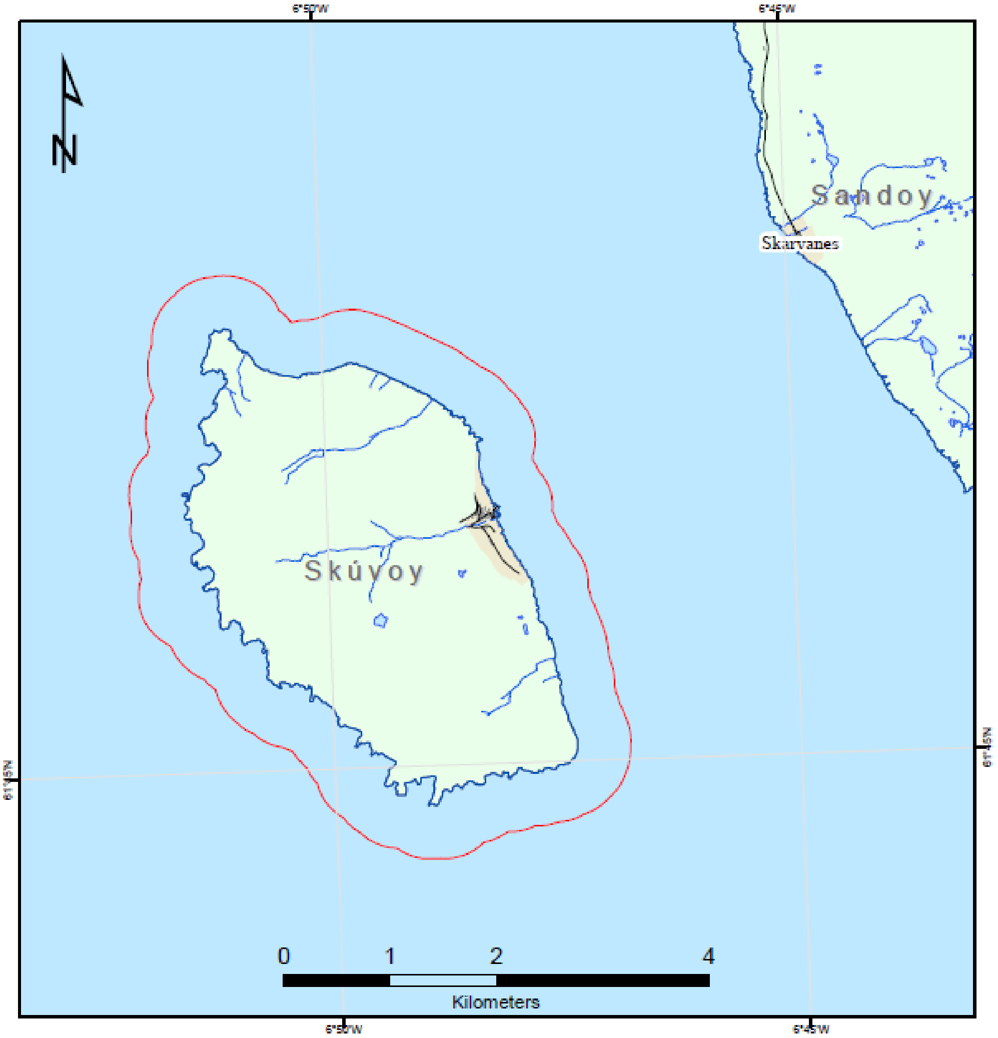

FYLGISKJAL 2: Viðtøkur fyri Ramsar nevndina fyri Skúvoy

Endamálið við Ramsar nevndini er at gera Ramsar ætlan fyri Skúvoy, sum m.a. skal vísa á møgulig tiltøk, átøk og mannagongdir, sum skulu til, fyri at tryggja, at náttúruvirði í Skúvoy, serliga fuglur og vistskipan teirra, verða varðveitt eftir regluni um skynsama nýtslu (wise-use).

Hetta verður gjørt í tøttum samstarvi við allar áhugapartar, við serligum denti á kommunu, borgarar, felagsskapir o.o. í Skúvoy. Ramsar nevndin í Skúvoy hevur hesar føstu limir:

- Umhvørvisstovan
- Havstovan
- Náttúrugripasavnið
- Skúvoyar kommuna
- Umboð fyri hagastýrini í Skúvoy
- Kunningarstovan á Sandi

Aðrir áhugapartar verða bodnir til fundar eftir tørvi. Nevndin skipar fyri almennum fundum, tá tørvur er á tí.

Fiskimálaráðið og Mentamálaráðið fylgja arbeiðinum og fáa avrit av fundarfrásøgnum.

Ítøkilig mál

1. At eyðmerkja møguligar hóttanir ímóti fuglalívi o.ø. og vísa á verjutiltøk, sum skulu setast í verk. Serligur dentur verður lagdur á at verja og tryggja lomviga og annan fugl í Skúvoy.
2. At gera "Ramsar ætlan fyri Skúvoy" (fyrisitingarætlan), sum ætlandi skal verða liðug í 2015.
3. At viðgera spurningar, sum eru viðkomandi fyri fuglateljing í Skúvoy.

Mannagongdir

- Nevndin fer at hittast javnan í sambandi við, at Ramsar ætlanin fyri Skúvoy verður gjørd, á leið 1 til 2 ferðir um mánaðin.
- Fram til, at Ramsar ætlanin er liðug, leiðir Umhvørvisstovan arbeiðið og virkar sum formaður og skrivari í nevndini.
- Á leið eina viku, áðrenn hvønn fund, sendir Umhvørvisstovan limunum uppskot til fundarskrá, og í seinasta lagi 3 dagar, áðrenn fundin, fáa limir møgulig fundarskjøl.
- Uppskot til fundarfrásøgn verður sent limunum 1-2 vikur eftir fundin.
- Nevndarlimir, sum ikki eru í almennum starvi, fáa fundarsamsýning og endurgoldið ferðaútreiðslur sambært almennum reglum.

Viðtøkurnar vórðu samtykt á fundi í Ramsar nevndini fyri Skúvoy 11.05.15.

FYLGISKJAL 3: Samlað yvirlit yvir tilmæli í ætlanini fyri Skúvoy

Mál og tilmæli um rottu og mús

Mál: Skúvoy skal framhaldandi vera músa- og rottufrí.

Tilmæli:

1. Seta í verk skipan/mannagongdir fyri vøru, sum verður flutt til Skúvoyar, bæði við tyrlu og skipi, serliga innan hon fer av meginlandinum, men eisini tá vøran er komin til Skúvoyar.
2. At tilbúgvingarætlan fyri at fyribyrgja rottu- og músainnrás í Skúvoy verður gjørd. Hetta kundi verið gjørt í samstarvi millum Sørvágs-, Tórshavnar- og Skúvoyar kommunur.
3. At neyðugu tiltøkini omanfyri (1.-14.) verða sett í verk.
4. At kunngerðin um oyðing av rottu verður dagførd og víðkað til eisini at fevna um at fyribyrgja at rotta og mús spjaðist.

Mál og tilmæli um gongd í haganum

Mál: Gongd í haganum í Skúvoy skal ikki órógva fugl.

Tilmæli:

1. Samstarv við aðrar Ramsar oyggjar um gongd í haganum, merking av hagagøtum, skelting, kunning, skeið fyri ferðaleiðarum, o.s.fr.
2. Gera kort, sum staðfesta, hvar øll hava rætt at ganga, og hvar fuglur er at síggja.

Mál og tilmæli um sigling

Mál: Sigling kring Skúvoy skal ikki órógva fuglalívið.

Tilmæli:

1. At kunngerð um sigling kring Ramsar oyggjarnar verður sett í gildi at fyribyrgja, at fuglur verður órógvaður av sigling.
2. At lýsa eina loyvisskipan, sum tryggjar, at øll sigling er burðardygg, og serliga, at fuglur í Skúvoy ikki verður órógvaður av ferðafólkabátum.
3. Kommunan skal hava mannagongd fyri, hvar ferðamannaskip kunnu liggja.

Mál og tilmæli um fuglateljing

Mál: at fylgt verður við gongdini hjá sjófuglinum í Skúvoy.

Tilmæli: At arbeiðið við at telja lomviga, ritu og havhest í Skúvoy kemur í eina fasta legu, og at farið verður undir at telja lundan og skrápin í oynni.